

BÆREKRAFTSTRATEGI BJORLI

1. BAKGRUNN

Bjorli Utvikling AS har som verdigrunnlag for arbeidet med utvikling av Bjorli som et helårs, attraktivt og bærekraftig reisemål, å arbeide for

- Økonomisk bærekraft
- Sosial bærekraft
- Miljømessig bærekraft

Som ledd i dette har det vært arbeidet med å utvikle en bred bærekraftstrategi for Bjorli. Dette arbeidet har vært støttet økonomisk med midler fra ordningen Grønn framtidig – bærekraftig næringsutvikling i Innlandet fylkeskommune. Arbeidet har vært utført i et prosjektsamarbeid. De som har deltatt er:

- Lesja kommune
- Nasjonalparkriket reiseliv, Otta
- Nasjonalparken Næringshage, Oppdal
- Valdres Næringshage, Fagernes
- Utbyggingsselskapet Skaget, Fagernes
- Ihuga Arkitekter, Oslo
- Bjorli Utvikling AS, prosjektledelse

Prosjektet har hatt fire operative resultatmål/leveranser med relevans for fjellkommuner som driver med hytteutvikling og reiseliv – tre som bør være relevant for alle slike kommuner og en som spesifikt gjelder Bjorli:

1. Innhente en oversikt over relevant kunnskap og beste praksis for alle de tre bærekraftdimensjonene – økonomisk, sosialt og miljømessig (*kunnskapsgrunnlaget*)
2. Foreta en gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget og prioritere de mest relevante og operative mulighetene for ski- og fjelldestinasjoner (*anbefalinger*)
3. Lage et enkelt system for implementering og oppfølging av strategiene – inkludert rullering/ajourføring etter hvert som kunnskapsgrunnlaget oppdateres (*system*)
4. Konkretisere en anbefalt bærekraftstrategi for Bjorli i overordna mål, tiltak og målbare indikatorer (*eksempel Bjorli*)

Fordi prosjektsamarbeidet går fram til 1. juni 2021, er det bare en foreløpig Bærekraftstrategi for Bjorli som vedlegges Områdereguleringsplanen når den legges ut på høring i april 2021. Når planen skal vedtas av kommunestyret i juni vil hele resultatet fra bærekraftprosjektet vedlegges planen sammen med en endelig bærekraftstrategi for Bjorli.

2. MÅLSETTING MED BÆREKRAFTSTRATEGIEN

---

1. Bærekraftstrategien skal være et *felles og omforent inspirasjonsdokument for å utvikle Bjorli til et framtidig bærekraftig reisemål* – økonomisk, sosialt og økologisk
2. Bærekraftstrategien viser ambisjoner og retninger for den utvikling av Bjorli som skal skje i regi av *Bjorli Utvikling AS*
3. Bærekraftstrategien viser ambisjoner og retning for *Lesja kommunes* myndighetsutøvelse og egenaktivitet på Bjorli
4. Bærekraftstrategien skal inspirere *andre utbyggere på Bjorli, andre næringsdrivende, hyttefolk, gjester og innbyggere* til i smått og stort bidra til at Bjorli framstår som et bærekraftig lokalsamfunn

3. KUNNSKAPSGRUNNLAGET

Det er utarbeidet et eget Kunnskapsgrunnlag som plattform for bærekraftstrategien.

Det vises også til vedtatte styringsdokumenter i Lesja kommunes samfunnsplan og andre temaplaner bla. om ambisjoner som reisemål, Bjorli som Lesjas reiselivsmotor, større lokal andel av verdiskapingen, miljømessig forsvarlig energiforbruk, restriktiv arealbruk og viktige sosiale dimensjoner ved utvikling av reiselivet

Oppsummert viser kunnskapsgrunnlag at de største utfordringene for en bærekraftig utvikling av Bjorli, til liks med utfordringene med de fleste andre fjellkommuner som driver hyttebygging og reiselivsutvikling, er:

Bærekraft-perspektiver	Hovedstrategier
Økonomisk bærekraft	- Øke den økonomiske verdiskaping - Bidra til at mer av verdiskapingen blir igjen lokalt
Sosial bærekraft	- Skape flere helårs arbeidsplasser - Få sesongansatte til å bli fast bosatte - Skape attraktivitet og tilbud for lokalbefolkning
Økologisk bærekraft	- Redusere CO2-utslipp fra reiser til og fra reisemålet - Redusere arealbruken - særlig til hytteformål - som truer det biologiske mangfoldet - Valg av bærekraftig materialer og energiløsninger

4. FORHOLD TIL ANNA PLANVERK – EIERSKAP - REVISJON

På det fysiske området er det plan- og bygningsloven som styrer utbyggingen av reiselivsdestinasjonene, og da særlig Byggeteknisk forskrift som gir absolutte krav til bygg.

Områder som økonomisk og sosial bærekraft er nesten ikke lovregulert. Men i ulik grad er det satt mål og ambisjoner for utviklingen i nasjonale, regionale og lokale plandokumenter, men med lite tilfang av virkemidler.

Formålet med bærekraftstrategien er ikke å ta initiativ til et nytt regelverk for utviklingen av reiselivet i fjellkommunene, men å initiere en *prosess for å bygge felles kunnskap og kjennskap for deretter å sette felles mål og gjennomføre konkrete, synlige og målbare tiltak.*

Foreliggende bærekraftstrategi eies av Lesja kommune og Bjorli Utvikling AS. Gjennom løpende revisjonsarbeidet skal øvrige relevante aktører trekkes med – eksempelvis andre utbyggere på Bjorli, lokale reiselivsbedrifter, hytteforeningene, andre organisasjoner og lokalbefolkningen.

5. STRATEGI ØKONOMISK BÆREKRAFT

Prioriterte strategier	Relevante tiltak
Ø1 Øke den økonomiske verdiskapingen	1. Få etablere et <i>helårs</i>, attraktivt og variert overnattings-, serverings- og servicetilbud i Fjellandsbyen 2. Få etablere en felles løsning for <i>booking</i> av overnatting på Bjorli som muliggjør ulike kombinasjoner for eie, leie og dele 3. Få etablere et felles selskap/portal for utvikling og formidling av <i>hytteservicetjenester</i> 4. Få etablere en <i>felles portal for markedsføring</i>, salg og booking av alle produkter og tjenester på Bjorli 5.
Ø2 Bidra til at mer av verdiskapingen blir igjen lokalt	1. Gjennomføre et <i>leverandørutviklingsprogram</i> for byggenæringen 2. Gjennomføre et <i>utdanningsprogram</i> for personer som ønsker å kvalifisere seg for arbeid i reiselivsbedriftene 3. Gjennomføre et gründerprogram for personer som ønsker å etablere og drive egen reiselivsbedrift 4. Utvikle et handels- og servicetilbud hvor det meste av det en trenger kan <i>kjøpes lokalt</i> 5.

6. STRATEGI SOSIAL BÆREKRAFT

Prioriterte strategier	Relevante tiltak
S1 Skape flere helårs arbeidsplasser	1. Systematisk arbeid med å bygge <i>et helårs</i> reisemål 2. Sammen med reiselivet og Nasjonalparkriket reiseliv utvikle flere <i>vår-, sommer- og høstprodukter</i> 3. Sammen med Romsdalen AS utvikle produkter som gjør Bjorli til et attraktivt besøkspunkt for <i>sommergjestene i Romsdalen/Åndalsnes</i> 4. Tilrettelegge for at interesserte kan etablere og drive <i>egne reiselivsbedrifter</i> på stedet 5.

S2 Få sesongansatte til å bli fast bosatte	1. Tilby <i>helårs arbeidsmuligheter</i> som en kombinasjon av flere jobber/arbeidsgivere 2. Få til en utveksling av kompetanse og kapasitet mellom reiselivsbedrifter på <i>Bjorli og Åndalsnes</i> 3. Tilby reiselivsansatte <i>gode boligmuligheter</i> i Lesja, gjerne leie-eie ordninger 4. Etablere <i>fadderordninger for personer/familier</i> som ønsker å bosette seg 5.
S3 Skape attraktivitet og tilbud for lokalbefolkningen	1. Lage et <i>samarbeidsforum</i> mellom næringsaktørene, hyttefolket, kommune og lokalsamfunnet 2. Skape årlige <i>fellesarrangement</i> som samler lokalsamfunn, reiselivsansatte, hyttefolk og tilreisende 3. Lage guide for <i>10 naturopplevelser og 10 Kulturopplevelser</i> du MÅ få med deg på Bjorli 4. Bygge opp et Spiseri og matutsalg med fokus på <i>lokal mat</i> i Fjellandsbyen i samarbeid med lokale aktører 5.

7. STRATEGI MILJØMESSIG BÆREKRAFT

Prioriterte strategier	Relevante tiltak
M1 Reduserte CO2-utslipp fra reiser til/fra destinasjonen	1. Bygge produkter som muliggjør bruk av <i>kollektiv transport</i> (bla. Ramabanen) til og fra Bjorli 2. Bygge ut god kapasitet på <i>lading av el-biler</i> 3. Gradvis utbygging av <i>interne transportløsninger</i> på Bjorli (shuttle-buss, bestillbare selvkjørende minibusser ol) 4. Primært fokus på det nærmeste <i>regionale markedet</i> 5.
M2 Redusere arealbruken – særlig til hytteformål som – som truer det biologiske mangfoldet	1. <i>Øke utbyggingsgraden</i> i hyttefeltene ved å sette minimumskrav til utnytting i stedet for maksimumskrav 2. Tilrettelegge for kombinasjon av <i>eie, leie og dele</i> 3. <i>Bjorli-sida</i> beholdes alpint, <i>Rånå/Brøstdalen</i> langrenn og sykkel 4. <i>Fellesbruk</i> langrennsløyper, sykkelstier og turstier 5.
M3 Valg av bærekraftige materialer og energiløsninger	1. <i>Tre</i> er preferert byggemateriale på Bjorli 2. Utbyggingen skal skje med ydmykhet i forhold til <i>inngrep i naturen</i> og rehabilitering av inngrepet i etterkant. 3. Utbygger skal utfordres til å ta i bruk <i>smart-hus teknologier</i> for styring av energiforbruk i kombinasjon med solenergi 4. <i>Fellesløsninger</i> for parkering, lading og energiforsyning tilstrebes 5.